

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น มีผู้ทำการวิจัยไว้เป็นจำนวนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ไม่ปรากฏว่า ได้มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อนเลย ส่วนที่ได้มีการศึกษาวิจัยกันก็มักเกี่ยวข้องกับปัญหาการสอนสังคมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นก็เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป ผู้วิจัยจึงได้สรุปแนวความคิดเห็น และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ ดังนี้

ในปี พ.ศ.2506 สุนทร โคตรบรรเทา¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า เพื่อสำรวจการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม ปัญหา ความสนใจ ทัศนคติของการจัดกิจกรรม ซึ่งดำเนินการอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดพระนคร ธนบุรี

ผลของการวิจัยพบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ได้แก่ สถานักเรียน และชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ ส่วนการดำเนินงานของชุมนุมต่าง ๆ นั้น ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารชุมนุม มีอาจารย์ที่ปรึกษา และสมาชิก บางชุมนุมต้องเสียเงินเข้าเป็นสมาชิก ในค่านการวางระเบียบการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษายังไม่รัดกุม และสมาชิกยังไม่สนใจเท่าที่ควร ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษานั้น พร้อมทั้งจะเป็นที่ปรึกษา

¹ สุนทร โคตรบรรเทา, "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506).

ของชุมนุมอย่างเต็มที่ กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ได้แก่ การศึกษานอกสถานที่ การจัดงานรื่นเริง การอภิปราย และโต้วาที การฉายภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น อุปสรรคของการจัดกิจกรรมได้แก่ การขาดความร่วมมือจากครูและนักเรียน ความไม่สะดวกในด้านการเงิน อุปกรณ์ และสถานที่ในการจัด รวมทั้งการขาดการวางแผนงานที่รัดกุม ขาดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ไม่มีการวางแผนงานล่วงหน้า

ในปีเดียวกัน ทองสุข รัตนศรีวงศ์² ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพระนครและธนบุรี" ซึ่งตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ว่า เพื่อให้ทราบถึงการจัดกิจกรรม และชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน ศึกษาทัศนคติ ปัญหา ตลอดจนความคิดเห็นทั่วไปของครูและนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เป็นไปตามความเหมาะสม ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการสอนของครู ตรงกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

ผลของการวิจัย แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนต่าง ๆ ที่จัดขึ้นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สถานักเรียน และชุมนุม ซึ่งประกอบด้วย ชุมนุมวิชาการ การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ การบันเทิงและสังคม ในการดำเนินกิจกรรมนั้น ฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้ความร่วมมือและสนใจในกิจกรรมที่พอสมควร แต่ครูยังขาดประสบการณ์ นักเรียนก็มีความสนใจในกิจกรรมพอสมควร และผู้ปกครองก็ให้ความร่วมมือที่พอสมควร การจัดกิจกรรมนั้นมักทำหลังเลิกเรียน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความสามัคคี ความรับผิดชอบและความคิดริเริ่ม ให้ความสนุกสนาน ทั้งช่วยส่งเสริมผลการเรียนในชั้นให้ดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬาและแนวคิดประชาธิปไตย ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมก็คือ ความรู้ความเข้าใจในค่านิยมกิจกรรมไม่ดีพอ ขาดความร่วมมือและขาดความชำนาญ ประสบปัญหาในด้านการเงิน เวลา สถานที่ และตัวบุคคล ตลอดจนผู้ให้ความสนับสนุน

²ทองสุข รัตนศรีวงศ์, "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506).

สนับสนุน ขาดการแนะนำและการวางแผนที่ดี การแบ่งงานไม่ทั่วถึง ไม่มีการวางแผนระยะยาว และไม่มีกำกับการบันทึกผลงานไว้

ในปี พ.ศ. 2508 จิตรบุญรวม เผ่าวัฒนา³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าวิธีสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อยไม่ทันสมัย ครูมีงานสอนมากเกินไปไม่มีเวลาเตรียมการสอน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอน ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการที่จะปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้นนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ครูต้องปรับปรุงบุคลิกภาพและวิธีสอนให้ดีขึ้น หมั่นศึกษาหาความรู้ ภาระงานศึกษาต้องจัดอบรมครู ปรับปรุงหลักสูตร ประมวลการสอน และแบบเรียนให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น โรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือในการจัดบริการต่าง ๆ สำหรับครู เช่น หาหนังสือค้นคว้า จัดหาอุปกรณ์การสอน ตลอดจนส่งเสริมให้ครูมีความรู้มากขึ้นทุกวิถีทาง ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะต่อไปอีกว่า ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มาก ประมาณสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง เช่น จัดการศึกษาออกสถานที่ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย จัดฉายภาพยนตร์ หรือภาพนิ่งประกอบการเรียน และจัดแสดงละครเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ควรเชิญวิทยากรมาบรรยาย ครูควรจัดการวัดผลเกี่ยวกับกิจกรรมในการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูและนักเรียนควรร่วมกันจัดชุมนุมสังคมศึกษาขึ้น

³จิตรบุญรวม เผ่าวัฒนา, "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

ในปีเดียวกันนี้ จุไรศรี สุทธิศรีสังข์⁴ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการ เขารวมกิจกรรมกับคะแนนสอบ

ผลปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์ที่ได้ เมื่อรวมทุกประเภทโรงเรียน และแยกตามประเภทโรงเรียน แยกตามเพศ และแยกตามอายุ ได้ค่าสหสัมพันธ์เป็นลบทั้งสิ้น แสดงว่ากิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเลย เว้นแต่โรงเรียนรัฐบาลสหศึกษาเท่านั้น ที่ได้ค่าสหสัมพันธ์เป็นบวก แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันบางแต่น้อยมาก ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ผลดี จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ตัวนักเรียนเอง จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสมาคมและสโมสรเยาวชนต่าง ๆ หาโอกาสเป็นสมาชิกและรวมกิจกรรมกับสโมสรของเยาวชนทางคานครุและผูกครอง จะต้องช่วยส่งเสริม และแนะแนวให้เด็กเกิดความสนใจ ตลอดจนรัฐและเอกชนที่จัดตั้งสโมสรเยาวชน จะต้องจัดหาอุปกรณ์ ให้บริการ แก่เยาวชนอย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้กิจกรรมเหล่านั้นส่งเสริมให้ผลการเรียนดีขึ้น

ในปี พ.ศ.2508 นี้เช่นเดียวกัน เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี⁵ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนครและธนบุรี

⁴ จุไรศรี สุทธิศรีสังข์, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

⁵ เบญจมาศ เพิ่มสุขศรี, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีต่อกิจกรรมนอกหลักสูตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

ที่มีต่อกิจกรรมนอกหลักสูตร" โดยที่ผู้วิจัยต้องการสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมนอกหลักสูตร รวมทั้งการจัดและชนิดของกิจกรรมนอกหลักสูตรที่กำลังจัดอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรี และเพื่อสำรวจปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมนอกหลักสูตรในโรงเรียน

สรุปผลที่ได้จากการวิจัยก็คือ นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมนอกหลักสูตรพอสมควร และยังคงมองเห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่การดำเนินการจัดกิจกรรมยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดวิทยากรที่จะช่วยแนะนำ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรยังมีไม่เพียงพอ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจะต้องมุ่งหมายให้แน่นอนในการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ในการจัดกิจกรรมนั้นควรมุ่งส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในคานาต่าง ๆ และควรมุ่งให้มีส่วนช่วยในคานาการเรียนของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมก็ควรจัดให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน จัดให้เกิดความสนุกสนานไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ควรจัดให้พอเหมาะกับสภาพของโรงเรียน, การเงิน และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมด้วย และควรติดต่อกับแหล่งวิทยากร เพื่อเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้นักเรียนฟังบ้างตามสมควร

ในปี พ.ศ. 2511 วนี ปัทมลิขิตสกุล⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย" โดยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า เพื่อสำรวจความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ในคานาที่เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกชุมนุม การดำเนินงาน เวลา ความร่วมมือ และความต้องการจากการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดกิจกรรม ผู้ที่สมควรจัดกิจกรรม ผลงานของชุมนุมที่ได้ทำไปแล้ว รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ

⁶วนี ปัทมลิขิตสกุล, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

จากผลของการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากสนใจในการเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน โดยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกชุมนุมหนึ่ง ๆ ได้เพียงเทอมละ 1 ชุมนุม เวลาที่ใช้จัดกิจกรรม คือ เวลาหลังเลิกเรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในด้านการบริหารงานผู้เข้าร่วมดำเนินงานจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ครู อาจารย์ และนักเรียนช่วยกันจัด ความร่วมมือของครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรดีพอควร ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ครูควรพยายามให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง และเป็นไปตามความสนใจของนักเรียน ครูไม่ควรให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมควรวางแผนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เรื่องการเงิน อุปกรณ์ และโรงเรียนควรตกลงจุดมุ่งหมาย และวิธีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทราบ และไม่ควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากเกินไป

ในปี พ.ศ. 2513 บุทธิวัลย์ วนิชจินดา⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา กับผลสำเร็จในวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา กับผลสำเร็จในวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมของนักเรียน

ผลของการวิจัยปรากฏว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ครูนิยมจัดส่วนมากได้แก่ การให้นักเรียนติดตามข่าวความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับสังคมศึกษา และข่าวสำคัญ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา กับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

⁷บุทธิวัลย์ วนิชจินดา, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลสำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคัมศึกษา มีผลต่อการเรียนวิชานี้มาก ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นภายในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา ปรับปรุงห้องสมุด จัดตารางเรียนให้ดี สนับสนุนการจัดชุมนุมต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการอำนวยความสะดวกโดยทั่วไป ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความมั่นใจ มีการจัดกิจกรรมนิทรรศการ ช่วยสำรวจความถนัด ใหญ่จัดการทำงานร่วมกัน มีการศึกษานอกสถานที่ให้นักเรียนฝึกฝนความรับผิดชอบในการเดินทาง นักเรียนเองก็ควรให้ความร่วมมือกับครูในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนใจและจริงจัง ผู้ปกครองก็ควรเต็มใจและส่งเสริมให้นักเรียนได้รวมกิจกรรมกับทางโรงเรียน หากผู้ปกครองมีความชำนาญ และมีความรู้ ควรสมัครเป็นวิทยากรหรือมีคุณวุฒิกว้าง ในด้านตัวครูผู้สอนเองควรทำบันทึกรายงานผลต่อทางโรงเรียน ในด้านประโยชน์ ขอเสนอแนะ และขอความปรับปรุง เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคัมศึกษาไว้เป็นหลักฐานต่อไป

ในปี พ.ศ. 2513 เยวภา สิงห์พันธุ์⁸ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการสอนสังคัมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่าง ภาคการศึกษา 1" ซึ่งจุดหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนวิชาสังคัมศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน สภาพการเรียนการสอนสังคัมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของนักเรียน

ผลของการวิจัยปรากฏว่า การเรียนการสอนสังคัมศึกษา ยังขาดประสิทธิภาพ ครูยังใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ครูใช้อุปกรณ์การสอนน้อย ปัญหาที่สำคัญ คือ อุปกรณ์การสอนมีไม่พอเพียง ขาดแหล่งวิทยากรและหนังสืออ่านประกอบ และครูจัดกิจกรรมประกอบการสอนไม่มากนัก นอกจากนี้นักเรียนยังขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคัม

⁸ เยวภา สิงห์พันธุ์, "ปัญหาการสอนสังคัมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่าง ภาคการศึกษา 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

ศึกษา ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะว่า กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาให้สนองกับความต้องการ และระดับวุฒิภาวะของนักเรียนการช่าง นอกจากนี้แล้วกระทรวงศึกษาธิการควรร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครู เพื่อปรับปรุงคุณภาพครู สำหรับโรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา รวมทั้งหนังสืออ่านประกอบให้พอเพียง ส่วนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษาก็ควรจะเป็นศูนย์กลางในด้านการให้ความช่วยเหลือ เมื่อเกิดปัญหาการสอนขึ้น ในด้านที่เกี่ยวกับตัวครูผู้สอนจำเป็นที่จะมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในวัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา และต้องปรับปรุงบุคลิกภาพ ความรู้เนื้อหาวิชา ตลอดจนวิธีการสอน กิจกรรมและการวัดผลให้เหมาะสม

ในปี พ.ศ. 2514 ปราณี วิฑูรวานิชย์⁹ ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนศีลธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง" โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการสอนศีลธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง ซึ่งครูและนักเรียนกำลังประสบอยู่ เพื่อเป็นแนวคิดในการเสนอแนะขอปรับปรุงหลักสูตร และการสอนวิชาศีลธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง ยังขาดประสิทธิภาพมาก ทั้งนี้เพราะครูส่วนมากยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีอื่น และใช้อุปกรณ์การสอนน้อย การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษามีน้อยเพราะขาดอุปกรณ์ อุปสรรคอย่างอื่นก็คือขาดแหล่งวิทยากรและหนังสืออ่านประกอบ และประการสำคัญ คือนักเรียนอาชีวศึกษาไม่สนใจเรียนวิชานี้ เพราะนักเรียนเห็นว่า เป็นวิชาที่ไม่สามารถจะนำมาใช้ประกอบอาชีพได้เหมือนวิชาชีพเฉพาะ ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้เลย ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะว่า กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาวิชาศีลธรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนเองก็ควรจัดหาอุปกรณ์ และหนังสืออุเทศสำหรับวิชาศีลธรรมมาใช้ให้มากขึ้น สำหรับสถาบันฝึกหัด

⁹ปราณี วิฑูรวานิชย์, "การสอนศีลธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

ครูควรปรับปรุงคุณภาพของครูที่จะสอนศิษย์ให้เหมาะสมด้วยการเพิ่มเนื้อหาวิชาศีลธรรม
 ในหลักสูตรฝึกหัดครู และจัดให้นักเรียนฝึกหัดครูมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นทั้งในด้านการรู้จักจัด
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาศีลธรรมขึ้นในโรงเรียน และวิธีสอนแนวใหม่ เพื่อเตรียมตัวเป็นครู
 ศีลธรรมที่มีประสิทธิภาพ ส่วนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ควรเป็นศูนย์กลางให้ความ
 ช่วยเหลือครูในทุก ๆ ด้าน เช่น จัดอบรมครูเกี่ยวกับวิธีสอนและแนวทางการจัดกิจกรรม
 เสริมหลักสูตรสังคมศึกษา ตลอดจนการสร้าง และการใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบทเรียน
 นอกจากนั้นควรแนะนำแหล่งวิชาการบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านตัวครูผู้สอนศีลธรรม
 ควรจะได้นำวิธีการสอนแนวใหม่มาใช้บ้าง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้การสอนวิชาศีลธรรมมี
 ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และครูทุกคนควรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและอบรมสั่งสอน
 ศีลธรรมจรรยาแก่นักเรียนในทุกโอกาส ตัวนักเรียนเองก็ควรจะทำให้ความสนใจวิชา
 ศีลธรรมมากกว่านี้ และควรจะนำความรู้มาประยุกต์กับชีวิตประจำวัน สำหรับผู้ปกครองควร
 ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนโดยการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทั้งในด้านการเรียนและความ
 ประพฤติ ตลอดจนการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 สังคมศึกษาและควรถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันกับโรงเรียนในการส่งเสริมให้เยาวชนไทย
 มีศีลธรรมอันดีงามอย่างสม่ำเสมอ

ในปี พ.ศ. 2515 อัมพร ศิลารังษี¹⁰ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต" โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานประเภทกิจกรรม รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา และนักเรียนโรงเรียนสาธิต รวบรวมและเปรียบเทียบแนวความคิดเห็น ทศนคติ และข้อเสนอแนะ จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาทั้งของครูและนักเรียน

¹⁰อัมพร ศิลารังษี, "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

ผลของการวิจัยพบว่าทั้งครูและนักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา การดำเนินงานของครูมีการปรับปรุงในระดับปานกลางและสม่ำเสมอ ทุก ๆ ฝ่ายให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมดีพอสมควร กิจกรรมที่นิยมจัดมากที่สุดได้แก่ ชุมนุมสังคมศึกษา โดยใช้ห้องสมุดเป็นเครื่องมือช่วยการเรียนรู้การสอน ผู้วิจัยพบว่าครูมีความพอใจในผลงานของตน และยังคงจะปรับปรุงต่อไป ในการรวมกิจกรรมพบว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู เข้าใจ เห็นผลประโยชน์ในการรวมกิจกรรม และเห็นว่าการจัดกิจกรรมในโอกาสที่สำคัญ ๆ กิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมบ่อยครั้งที่สุดคือ การจัดนิทรรศการตามวัน และเหตุการณ์สำคัญ ๆ ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาได้แก่ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อยเกินไป และเสนอแนะให้เพิ่มเวลา อุปกรณ์ การเงิน รวมทั้งการปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรมให้สะดวกยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ครู นักเรียน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จะต้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา ตลอดจนมีการร่วมกันวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมอย่างมีระเบียบก่อน จึงจะส่งเสริมความร่วมมือของทุกฝ่ายได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งควรให้มีการติดตามผลงานโดยสม่ำเสมอ นอกจากนั้นครูและนักเรียนควรปรับปรุงด้านความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้มากขึ้น และควรนำข้อบกพร่องของผลงานที่จัดขึ้นแล้วนั้น ไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่อไป

ในปี พ.ศ. 2516 จันทรพร พวงเจริญ¹¹ ทำการศึกษาเรื่อง "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ว่า เพื่อศึกษาถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ในหัวข้อที่เกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา วิธีการ

¹¹จันทรพร พวงเจริญ, "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

จัดกิจกรรมของอาจารย์ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ความคิดเห็นของอาจารย์ และ นักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะของอาจารย์ และ นักศึกษาในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้ดีขึ้น

ผลการวิจัยปรากฏว่า ประเภทกิจกรรมที่วิทยาลัยที่นิยมจัด คือ กิจกรรมหมวดวิชา รองลงมาคือกิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ ซึ่งชุมนุมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูจัดขึ้นเพื่อช่วยส่งเสริม การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานั้น ที่สำคัญคือชุมนุมสังคมศึกษา โดยมีห้องสมุดเป็นสิ่งช่วย ส่งเสริมการเรียนการสอน ในการจัดกิจกรรมของอาจารย์ และชุมนุมต่าง ๆ ปรากฏว่ามี น้อย ทั้งนักศึกษาก็เข้าร่วมกิจกรรมน้อยด้วย อาจารย์นิยมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในวันหยุด ราชการ และวันหยุดพิเศษเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ และวัดผลด้วยการจัดอภิปรายในชั้นหรือ ในห้องประชุม ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้นักศึกษาเห็นว่าเหมาะสม จำนวนอาจารย์คิดเป็น ร้อยละ 64 เห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาช่วยส่งเสริมความสามารถของ นักศึกษาในการเรียนมากขึ้น และนักศึกษาร้อยละ 89 เห็นว่าทำให้เข้าใจ และจดจำเนื้อหา ได้มากขึ้น ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรสังคมศึกษา คือ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อย และอาจารย์เห็นว่ากิจกรรมที่ เคยจัดขึ้น มีส่วนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแต่ยังต้องปรับปรุงอีกมาก อย่างไรก็ตาม อาจารย์ก็ได้อธิบายข้อเสนอแนะในการจัดและการปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาโดย การให้จัดเพิ่มงบประมาณ เวลา อุปกรณ์ และหนังสือใหม่ ๆ ให้มากขึ้นให้มีจำนวนเพียงพอ และอำนวยความสะดวกในการใช้ให้มากขึ้น ส่วนนักศึกษาได้เสนอแนะให้วิทยาลัยจัดหาอุปกรณ์ ให้เหมาะสมเพียงพอ และควรมีห้องสังคมศึกษาที่มีอุปกรณ์ครบครัน สำหรับผู้วิจัยได้อธิบาย เสนอแนะว่ากรมการฝึกหัดครูควรจัดให้มีศึกษานิเทศก์ และหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สังคมศึกษาโดยเฉพาะ นอกจากนี้ควรมีนโยบายส่งเสริมให้วิทยาลัยครูต่าง ๆ จัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้มากขึ้น และสถาบันฝึกหัดครูควรจัดวางแผนงาน หรือโครงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรล่วงหน้า เช่น จัดเตรียมอุปกรณ์ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้มากขึ้น ตัวผู้บริหารควรถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องจัดเตรียมโครงการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สังคมศึกษา ส่วนอาจารย์ก็ควรเข้าใจความมุ่งหมาย และความสำคัญของการจัดกิจกรรม-

เสริมหลักสูตรศึกษาศึกษา มีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น และนักศึกษาควรให้ความร่วมมืออย่างจริงจังในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังกล่าวนี้

สำหรับงานวิจัยที่เป็นของต่างประเทศนั้นปรากฏว่าในปี ค.ศ. 1959 John Harold Skillman¹² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of the Relationship between Participation in Various Types of Extra Class Activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary School"

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา โดยมีการควบคุมองค์ประกอบทางสถิติ และได้ตั้งสมมุติฐานขึ้นดังนี้

ขอ 1. สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม กับนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ขอ 2. สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตามชนิดของกิจกรรมที่นักเรียนกระทำ

ขอ 3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาสูงกว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยได้ตั้งจุดมุ่งหมายด้านการเรียนไว้เพียงเล็กน้อยอย่างมีนัยสำคัญ

ขอ 4. คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนทุกชนิด กับคะแนนเฉลี่ยของผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมอะไรเลย จะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

---

¹²John Harold Skillman, "A Study of the Relationship between Participation in Various Types of Extra Class Activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary School," Dissertation Abstracts, Vol xix. No.8, (February, 1959), p.1958.

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นโรงเรียนราษฎร์ในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสหศึกษา Aoyama Gakuin โรงเรียนหญิง Joshi - Sei Gakuin และโรงเรียนชาย Moij - Gakuin สำหรับกิจกรรมนอกห้องเรียนได้จัดแบ่งเป็น 4 ชนิด คือ สภานักเรียนและกรรมการชั้น, ชุมนุมทางการศึกษา, ชุมนุมหนังสือพิมพ์ ละคร ดนตรี และ ชุมนุมผู้สนใจสิ่งพิเศษต่าง ๆ ใ้ช้ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจำนวน 123 คน นักเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย 94 คน และสุ่มตัวอย่างนักเรียนอีก 97 คน จากโรงเรียนทั้งสามแห่งดังกล่าวมาเปรียบเทียบให้เห็นระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเลือกนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา อายุ จำนวนปีที่ศึกษาในโรงเรียน และฐานะทางครอบครัวที่คล้ายคลึงกัน การดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน 2 อย่าง คือ T - Technique กับการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Covariance) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 1 คือสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพียงอย่างเดียว จะมีนัยสำคัญสูงกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม คะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 5 %

สนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 2 คือสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนทั้ง 4 ชนิด จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามชนิดของกิจกรรมที่นักเรียนกระทำที่ระดับความเชื่อมั่น 5 %

ไม่สนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ คือคะแนนเฉลี่ยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้ว่าจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น กับคะแนนเฉลี่ยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยตั้งจุดมุ่งหมายต่อผลทางการเรียนเพียงเล็กน้อย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 5 %

สนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 4 คือผลการเรียนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจะสูงกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม แต่จะมีความแตกต่างกันในคะแนนเฉลี่ย และจะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ตามระดับความเชื่อมั่น 5 %

ในปีเดียวกันนี้ Robert D. Humphrey¹³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The

Relationship of Participation in out-of School Activities to School Achievement" ผู้วิจัยตั้งจุดมุ่งหมายไว้เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โดยได้ส่งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ นักเรียนชาย หญิง ผู้ปกครอง ครู และเจ้าของโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 600 คน นักเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างประชากรกำลังเรียนอยู่ในระดับ 5 จากโรงเรียน 8 แห่ง โดยเลือกนักเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวเท่าเทียมกัน

ผลของการวิจัยพบว่า กิจกรรมนอกโรงเรียนที่นิยมจัดขึ้นได้แก่ กิจกรรมด้านสังคม การท่องเที่ยว ด้านศิลปะ ทางกรรมการอ่าน การทำงานบ้าน การร้องเพลง การทำงานนอกบ้าน งานงานฝีมือ และงานอดิเรกอื่น ๆ กิจกรรมทางด้านศาสนา การดูโทรทัศน์ ตลอดจนการดูภาพยนตร์ ซึ่งผู้ปกครองส่วนมากเห็นว่าเด็กของตนมีความสนใจในกิจกรรมนอกโรงเรียนมาก เด็กชายมักชอบรวมกลุ่มทำกิจกรรมมากกว่าเด็กหญิง เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนมักจะใช้เวลาในการทำงานเพื่อครอบครัวหรือเพื่อตัวเองมากกว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เด็กหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางหรือสูงจะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงจะใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนค่อนข้างมาก เช่น กิจกรรมทางด้านกรรมการอ่านหนังสือ ศิลปะ และด้านสังคมในขณะเดียวกันเด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำก็จะใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเช่นกัน แต่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการดูโทรทัศน์ การร้องเพลง และการเล่นเกมต่าง ๆ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิชาเกี่ยวกับการอ่าน และภาษาอังกฤษ กิจกรรมนอกโรงเรียนจะมีค่าเป็นบวก แต่ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการ-

---

¹³Robert D. Humphrey, "The Relationship of Participation in out - of School Activities to School Achievement," Thesis Abstract, Series No.16, School of Education, Indiana University, 1960, pp.125 - 135.

เรียนในวิชาอื่น ๆ ยกเว้นภาษาอังกฤษกับการดูโทรทัศน์มีค่าเป็นลบ เด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ในด้านความแตกต่างระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กหญิงและเด็กชาย พบว่าไม่ค่อยมีความแตกต่างกัน ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กิจกรรมที่นักเรียนใช้เวลาในการค้ำมากกว่าปกติ คือ การดูโทรทัศน์อันเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนอกหลักสูตรเช่นกัน

ในปี ค.ศ. 1966 Floyd Harrison Stierwalt¹⁴ ได้ศึกษาเรื่อง "A Study of the Relationship of Involvement in School Activities to the Academic Achievement of Junior High Students" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษากับชนิดของกิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนจำนวน 365 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 11 แห่งใน Oklahoma City ด้วยการใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล California Achievement Test กับนักเรียนที่เขาเรียนภาคแรกในระดับเกรด 2 เป็นเกณฑ์ตัดสินสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมหรือชุมนุมต่าง ๆ ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ และจัดประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่เขาเข้าร่วมกิจกรรม 2 ชนิด หรือมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป กับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ เลย โดยได้จัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามเวลาที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ และตามฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ทั้งนี้ได้คำนึงถึงอาชีพ และการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียน

---

¹⁴Floyd Harrison Stierwalt, "A Study of the Relationship of Involvement in School Activities to the Academic Achievement of Junior High Students," "Dissertation Abstracts," Vol 27, No.12 (June, 1967), p.4057 - A.

จากการวิจัยสรุปผลได้ว่าคะแนนของนักเรียนมีความแตกต่างกันก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างไรก็ตามแม้ว่าคะแนนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมจะมากกว่าคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมก็ตาม ก็ยังไม่อาจยืนยันได้ว่าความแตกต่างกันในสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีผลเนื่องมาจากการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนั้นยังพบว่าชนิดของกิจกรรม ซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วมไม่มีผลสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียน แต่เมื่อเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม ของนักเรียน 2 กลุ่ม แล้วปรากฏว่าสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีความแตกต่างกันมาก

ในปี ค.ศ. 1968 Joseph Edward Doohan¹⁵ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "Current Practices and Problems in Student Activities in Four Maine Public Secondary Schools" โดยได้วางวัตถุประสงค์เอาไว้ว่า เพื่อศึกษาโปรแกรมกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยม 4 แห่งในรัฐเมน สหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาปัญหาและการจัดกิจกรรมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนและชุมชน และลักษณะที่คล้ายคลึงกันของโรงเรียนแถบชานเมืองในรัฐเมน พร้อมทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินผลกิจกรรมอีกด้วย คำเนิการวิจัยโดยพิจารณาสิ่งที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวมทั้งการศึกษาจากชุมชน สัมภาษณ์ สังเกต และให้นักเรียน ครู และครูที่ปรึกษากิจกรรมทุกคนตอบแบบสอบถาม ส่วนผู้ปกครองใช้แบบสอบถาม ใ้ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้นำโรงเรียน และชุมชน และสัมภาษณ์บุคคลอื่น ๆ รวมทั้งนักเรียนด้วย การวิจัยนี้มีข้อตกลงในเบื้องต้นว่าโปรแกรมกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันไปตามความสนใจของนักเรียน ความแตกต่างของครู และสังคม ผลที่ได้จากการวิจัยนั้นนอกจากจะนำไปใช้ในโรงเรียนที่ทำกรวิจัยแล้ว ก็อาจนำไปใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ

---

¹⁵ Joseph Edward Doohan, "Current Practices and Problems in Student Activities in Four Maine Public Secondary School," Dissertation Abstracts, Vol 29, No.7, (January, 1969), p.2146 -

ที่อยู่ในชนบทของรัฐเมนโด

ปัญหาที่พบมีดังนี้คือ มีนักเรียนจำนวนมากจำเป็นต้องมีรถรับส่งมาโรงเรียน ในทางปฏิบัติมีการจัดรถรับส่งนักเรียนที่สนใจรวมกิจกรรมหลังเลิกเรียน ปัญหาเรื่องครูที่ปรึกษา กิจกรรมไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากครูมีน้อย แต่ความสนใจของนักเรียนมีมาก เพราะเท่าที่เป็นอยู่ครูทุกคนได้รับมอบหมายให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมอย่างน้อย 1 ชนิด เงินที่เก็บได้ส่วนมากของครูมีแนวโน้มที่จะแยกความต่อเนื่องของโปรแกรม ซึ่งในทางปฏิบัติ บางโรงเรียนการจ่ายเงินสำหรับหน้าที่พิเศษจะคิดตามเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน มีปัญหาการติดต่อกันระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานของชุมชนอย่างเป็นทางการมีน้อย ซึ่งการปฏิบัติโดยทั่วไปทำได้เพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับปัญหานี้ ปัญหาความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมสร้างความไม่เข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับความต้องการของเด็กวัยรุ่นปัจจุบัน ในทางปฏิบัตินี้มีอยู่ 3 โรงเรียนที่กำลังจัดโปรแกรมกิจกรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าที่ครูใหญ่รู้สึกว่าจะจะเป็นความจำเป็นหากโปรแกรมสำหรับเยาวชนจัดขึ้นโดยผ่านหน่วยงานของชุมชน ปัญหาภาระพิเศษทางบ้านที่ต่องารกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งทางปฏิบัติโรงเรียนใช้ช่วงเวลาจัดกิจกรรมในเวลาเรียนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมหลังเลิกเรียน นอกจากนี้โปรแกรมสำหรับเยาวชนในชุมชนมีน้อย ทำให้เกิดความต้องการให้มีการจัดโปรแกรมกิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ในทางปฏิบัติโรงเรียนทั่วไปตระหนักว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานใหญ่ที่จะจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนาการ และสนับสนุนการประจำปีของโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่พยายามที่จะจัดกิจกรรมให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น ปัญหาการมีแนวโน้มที่เคร่งครัดต่อหลักสูตรทำให้นักเรียนจำนวนมากถูกตัดสิทธิ์การเข้าร่วมกิจกรรม จากการสำรวจความเห็นของนักเรียน 42 เปอร์เซ็นต์ จากนักเรียน 799 คน กล่าวว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของเขาถูกจำกัดเพราะว่าเขาต้องใช้เวลาว่างส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไปกับการศึกษาในชั้นเรียน ซึ่งเท่าที่เป็นอยู่ครูใหญ่ 3 คน ก็ได้ตระหนักถึงปัญหา และส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม

ในปี ค.ศ. 1971 Robert Origeine Guilbault¹⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"A Comparison of Student Activity Programs in Three Types of Connecticut Middle Schools" โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ว่า เพื่อเปรียบเทียบการจัดโปรแกรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในโรงเรียน 3 ระดับด้วยกัน คือ ระดับ 6 - 7 - 8, 7 - 8 และ 7 - 8 - 9 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียนในระดับ 6 - 7 - 8 ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น แบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับแนวความแตกต่างในการจัดกิจกรรมในระดับชั้นต่าง ๆ การรวมกิจกรรมและการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรในหลาย ๆ ระดับ ศึกษาขอบเขต ประเภท ตลอดจนความร่วมมือในการรวมกิจกรรม เช่น สภานักเรียน ชุมนุมต่าง ๆ ว่ามีความแพร่หลายเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและนักเรียนเพียงใด นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของการรวมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับเกรด 6 - 7 - 8 ให้มากที่สุด ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใน Connecticut Middle School จำนวน 45 โรงเรียน แบ่งเป็นระดับ 6 - 7 - 8, 7 - 8 และระดับ 7 - 8 - 9 ระดับชั้นละ 15 โรงเรียน สัมภาษณ์ผู้บริหาร 45 โรงเรียน และนักเรียนจำนวน 400 คน แบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้จากการคัดเลือกข้อมูลจากเอกสาร และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ การทดสอบความแม่นยำของ Chi - Square และค่าทดสอบนัยสำคัญเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม รวมทั้งแนวความคิดที่เป็นข้อเสนอแนะ หรือข้อควรปรับปรุงต่าง ๆ

ผลของการวิจัยพบว่า มีกิจกรรมเพียง 2 - 3 ประเภทที่นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม อีกทั้งกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนใหญ่ก็มีไม่มากนัก

---

¹⁶Robert Origeine Guilbault, "A Comparison of Student Activity Programs in Three Types of Connecticut Middle Schools," Dissertation Abstracts, Vol 32, No.1 (July, 1971), p.305 - A.

ผลของการรวมกิจกรรมที่น้อยรองลงมา มีสาเหตุมาจากผลการเรียนที่ไม่ดีของนักเรียน จึงไม่อาจทำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างได้ ในด้านความแตกต่างของตัวนักเรียนยังพบว่า ในระดับเกรด 6 - 7 - 8 และ 7 - 8 - 9 มีความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนน้อยกว่าเด็กในระดับเกรด 7 - 8 ส่วนนักเรียนในระดับ 6 - 7 - 8 สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเห็นว่าสนุกเพลิดเพลินกว่าเด็กในระดับเกรดอื่น ๆ ที่ได้นำมาเปรียบเทียบกัน

ในปี ค.ศ. 1974 Gerald Michael Cuddy¹⁷ ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of the Effect of Extra-Curricular Activities on Race Relationships of Secondary School Students" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติและความสัมพันธ์ในเรื่องผิว ระหว่างระดับความสัมพันธ์ทางวิชาการ กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเรื่องผิวของนักเรียนในโรงเรียน Wilbur Cross ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องความแตกต่างของทัศนคติเรื่องผิว ทั้งก่อนและหลังการวิจัยของสมาชิกสถานักเรียน และ ไม่ใช่สมาชิกสถานักเรียนที่เป็นทั้งนักเรียนผิวขาวและนักเรียนผิวดำ อีกประการหนึ่งก็เพื่อหาความแตกต่างระหว่างทัศนคติเรื่องผิวของนักเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นสมาชิก และไม่ได้เป็นสมาชิกสถานักเรียนทั้งนักเรียนผิวดำและผิวขาว โดยแบ่งตามระดับความสัมพันธ์ทางวิชาการ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าสมาชิกสถานักเรียนควร เป็นผู้นำทางทัศนคติเรื่องผิวในทางบวกได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก สมมุติฐานอีกข้อหนึ่งคือ การตรวจสอบหาความเกี่ยวข้องของวรรณคดีต่อการแนะแนวทางในการทำงานร่วมกัน เพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกันจะช่วยปรับปรุงทัศนคติเรื่องผิว และกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำมาซึ่งทัศนคติทางบวกและผสมผสานเข้าด้วยกัน ไม่มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะเป็นข้อยืนยัน-

---

¹⁷Gerald Michael Cuddy, "A Study of the Effect of Extra-Curricular Activities on Race Relationships of Secondary School Students," Dissertation Abstracts, Vol 35, No.3 (September, 1974), p.1350 - A.

การตรวจสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิผลทางวิชาการกับการเปลี่ยนทัศนคติเรื่อง
 ผีว่าเป็นผลมาจากการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตัวอย่างประชากร เป็นสมาชิก
 สถานักเรียนจำนวน 71 คน เป็นนักเรียนผิขาว 37 คน และนักเรียนผิดำ 34 คน จับ
 คู่กันตามอายุ ระดับชั้น เพศ ผี สัมฤทธิผลทางวิชาการ และฐานะทางเศรษฐกิจสังคม
 การดำเนินการวิจัยใช้แบบทดสอบ 2 ชุด ของการวัดแบบ Purdue Master Racial
 Attitude Scale กลุ่มตัวอย่างมีทั้งที่เป็นอิสระและควบคุม ใช้ T - Test ค้นหา
 ความแตกต่างของทัศนคติเรื่องผี แล้วนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ที่ เป็นสมาชิกและ
 ไม่ได้เป็นสมาชิกสถานักเรียน แล้วใช้ Chi - Square วิเคราะห์หาความแตกต่างของ
 นัยสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของนักเรียนที่เป็นสมาชิกและไม่ได้เป็นสมาชิกสถานัก-
 เรียนทั้งก่อนและหลังการทดสอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับการเปลี่ยนแปลง
 ทัศนคติเรื่องผี จะปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในนักเรียนผิดำทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ได้
 เป็นสมาชิกสถานักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สมาชิกสถานักเรียน ที่ประสบความสำเร็จอย่าง
 สูงพร้อมกับมีทัศนคติค่านิยมในเรื่องผีตั้งแต่แรกมีความสำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
 ค่านิยมค่านักเรียนทั่ว ๆ ไป ทั้งผิขาวและผิดำ ยิ่งไปกว่านักเรียนที่มีความสำเร็จใน
 การเรียนดำ ซึ่งมีแนวโน้มในทางความคิดค่านิยมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามนักเรียนที่ไม่ได้เป็น
 สมาชิกสถานักเรียน แต่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงและมีทัศนคติเรื่องผีในทางบวกมาก่อน
 แล้วจะมีนัยสำคัญในเรื่องการเปลี่ยนทัศนคติค่านักเรียนมัธยมผิดำโดยทั่วไป ผู้วิจัยได้ให้
 ข้อเสนอแนะว่า เพื่อผลที่จะนำไปทำการปรับปรุงความสัมพันธ์เรื่องผีในสถานักเรียน ควร
 ที่จะให้มีการพบปะกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ควรมีการสังคมนาคมระหว่างผิภายหลังชั่วโมงเรียน
 อาจารย์ที่ปรึกษาควรแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความเข้าใจในเรื่องผีทั้งสองเป็นอย่างดี กลุ่ม,
 ชุมชนต่าง ๆ ควรมีการเตรียมโครงการสังคมนาคมระหว่างผิเอาไว้อีก และต้องตระ
 เตรียมให้พร้อมในเรื่องความแตกต่างของอายุและระดับชั้นไว้ด้วย